

cantemus

XIV. CANTEMUSNEMZETKÖZI KÓRUSFESZTIVÁL 2022

2022. AGUSZTUS 16-21.

NYÍREGYHÁZA

KARVEZETŐI MESTERKURZUS
SZABÓ DÉNES VEZETÉSÉVEL

2022. AUGUSZTUS 15-22.
NYÍREGYHÁZA

cantemusfestival.org.hu

XXXI. ÉVFOLYAM 10. SZÁM 2021.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK
SZÖVETSÉGE – KÓTA LAPJA

Magnificat Leánykar '30

Moré Csaba üzenete... (Moré Csaba)	3-4. oldal
125 éve született az iskolai énektanítás atyja, Ádám Jenő (Berkesi Sándor).....	4-6. oldal
Tillai Aurél szerzői estje (Nagy Ernő)	6-7. oldal
Kiváltság, ha énekelhetünk (Dr. Csákány Csilla)	8-9. oldal
Bach kórusfesztivál (Lévárdi Beáta).....	9-10. oldal
Bartók kórusfesztivál (Lévárdi Beáta).....	11-12. oldal
Magyar Kórusok Napja Kecskeméten (Dr. Mindszenty Zsuzsánna).....	13. oldal
Egyházzenei kórustalálkozó és minősítő verseny (Antal Gursztávné)	14. oldal
30 éves a Farkas Ferenc Énekegyüttes (Baráth Yvette)	15-17. oldal
A Pécsi Szeráfi Kórus karácsonyi hangversenye december 18-án a Ferences Templomban (Tillai Aurél)	17. oldal
Beszámoló az Európai Kórus szövetség éves közgyűléséről (Pap Kinga Marjatta)	18-19. oldal

Elhunyt Zsigmond Balassa (1942-2022)

Szomorúan tudatjuk, hogy hosszan tartó betegség után életének 80. évében, 2022. január 12-én, elhunyt Zsigmond Balassa fizikus, karmester, az Albinoni Barokk Kamarazenekar alapítója, művészeti vezetője.
Urnástemetése 2022. február 7-én, hétfőn, 11.15-kor kezdődik a Farkasréti Temető Makovecz ravatalozójában. A szertartás előtt 11 órától közös éneklés lesz, melyhez lehet csatlakozni. A temetést követően 13 órakor lesz gyászmise a Gazdagréti Szent Angyalok templomában.

Zsigmond Balassa fizikus, az Albinoni barokk Kamarazenekar karnagya 1942. 05.12-én született Besztercén.

1968-ban alapította a számottevően értékes műveket bemutató barokk zenekart.

2018. november 17-én volt 50 éves jubileumi hangversenyük.

Számtalan értékes koncertet tartottak Budapesten és Magyarországon szinte minden zene iránt érdeklődő városában, Erdélyben és Közép Európában is több helyszínen.

Idei utolsó, rendkívül sikeresen megkomponált barokk hangversenyük 2021. december 19-én, vasárnap 18 órakor volt a Gazdagréti Szent Angyalok templomában.

Isten nyugosztalja!

Emlékét szeretettel megőrizzük!

Kempelen Tünde

"Drága Magnósok, drága Vali néni!

Előre elnézést a hosszú-hosszú sorokért...

Nehéz szavakat találni a jubileumi koncertet követően. Hagytam kicsit ülepedni a gondolatokat és érzéseket, hátha csillapodnak, nem így történt. Ugyanis csoda történt, csak ez lehet az oka. Két részből állt az este, de mégis három lett belőle, haladjunk hát sorjában.

Prológus

Illusztris hely, gyönyörű meghívó, az ember elkezd felöltöztetni a lelkét egy ilyen eseményre. Tél van, sok réteg kell: alulra nosztalgiát húzunk, aztán következik egy réteg ünnepélyesség, és természetesen felvesszük a szeretetet is. Zenéből van a sálunk, nekünk nem kívül színes és bojtos, hanem belül van, és nem csak a torkunkat melegíti. Így érkezünk meg. És mindenki, aki ott van, és ilyen-olyan szálon megannyi emlékekkel kötődik a kórushoz, az tudja, hogy a másik is épp ilyen öltözetet visel. Zsongás, hirtelen találkozások, de jó látni egymást, akár csak egy futó pillanatra is.

Majd elcsendesedik a terem, és minden szempár arra az egyetlen nyitva maradt ajtóra szegeződik, amin majd az este főszereplői lépnek elő a takarásból. Várjuk a csodát.

Első felvonás

Bevonul a színpadra a jelenlegi aktív kórus, sok ismerős, sok kedves arc, emlék sétál be és foglalja el helyét. És megérkezik Vali néni, ahogyan a műsorvezető fogalmazott, a Magnificat szülőanyja. És tényleg, az első darab első indításánál elkezd mosolyogni a szívem, mert ez az az impulzus, amire anno gyerekként megannyiszor léptem be, és mégha most háttal is áll nekem, én mégis valahogy szemből látom. És persze énekelek végig belül.

A kórus fantasztikus. Az énekelt műveket szerintem csak ők tudják így elénekelni. Némelyiket pedig egyszerűen csak ők képesek elénekelni... Megszokhattuk azt a fajta hihetetlen profizmust, ami szívből és lélekből jön, látszik és hallatszik minden egyes hang mögött az alázat, az iszonyatos sok munka, a koncentráció és az összhang, az összeszokottság is. Aztán egyszer csak az első rész felénél történik valami, amit oly ritkán hallhat még az átlagosnál vajtább fülű ember is, a kórus eltűnik és egy teljesen, száz százalékosan egységes valami terem a helyébe. Mintha csak egy ember mondaná ki a szavakat, pedig látjuk, hogy annál sokkal többen teszik ezt. Egészen hihetetlen élmény, egy kis csoda!

Második felvonás

Szünetben folytatódik a nyüzsi, ami megelőzte a kezdést. Újabb ismerős arcok tűnnek fel, mindenki beszél mindenkivel, és keresi azokat akikkel még nem. Majd halk gong jelzi, hogy ideje ismét helyet foglalni. Színpadra lép az egyesített kórus, megjelenésükben szintén nagyon finom és szép kompozíció, de hát mi mást is várhattunk volna. Istenien szól minden egyes hang, gyönyörű dalokat énekelnek. Nagyon felemelő látni, hogy a megannyi felé sodort életutak itt is most találkoznak, hacsak pár röpke órára, de mindenkit, aki a színpadon áll, és aki a közönség soraiban lecsipegeti az énekesek által feltálat zenei falatokat, mindenkit hajt valami megmagyarázhatatlan erő.

Amiért mind itt vannak, itt vagyunk.

Amikor pedig az utolsó ikonikus darabot leinti Vali néni, akkor megtörténik az, ami csak nagyon ritkán, kivételes esetekben szokott: az egész közönség, mindenki percekig felállva tapsolja azokat, akiktől egy életre szóló élményt kapott, azokat, akik ezt nagyon, nagyon megérdemlik.

Harmadik felvonás

Az álló vastapsot követően, mint minden lélekből zenélő kórus, a Magnó is elénekelt az Esti dalt. Vali néni, szokásához híven pedig meginvitálta a közönséget egy kis közös éneklésre. Bevallom, az első F hangot még hal-kan beénekeltem, de aztán nem folytattam. Nem mintha az alsó szólám nagyon nehéz lenne, és ne énekeltem volna ezerszer, mégsem folytattam. Nem azért mert nem tudom, vagy ne szerettem volna együtt énekelni a régi társaimmal és Vali néni kezére, más miatt: mert hallgatni akartam, ahogyan ők éneklük. Ezt követően újabb taps, levonultak és a terem kiürült.

Noha a színpadon csak egy szünet volt, valójában kettő. Kevesen akartak befurakodni az előadás előtt a színpadra készülő régi barátok, vagy ismerősök közé, erre a végén nyílt lehetőség, és mindenki igyekezett is élni vele. Rengeteg szelfi, gyors csevely, és még így is sokan vannak, akikkel nem volt alkalom szót váltani. De volt egy helyiség, ahol szünetben még frissítőt vehettünk, vagy épp peracet, most más miatt volt fontos. Iszonyú jól jelzi a Magnificat atmoszféráját és igazi mivoltát az, ami ott és akkor történt. Ugyanis Vali néni és minden kórustag egy kört alkotott, megfogták egymás kezét és úgy énekeltek el a Magnificatot, egymásnak. Persze ebbe már mindenki beszállt, régi, vagy új, lány és fiú is. Varázslat volt, igazi csoda. Ennél bensőségesebb dolog kevés van. Azt gondolom, hogy különösen ezekben az érzelmileg inséges és korlátok közé szorított időszakban ez különösen sokat adott mindenkinek. Olyan élmény, amelyet sosem feledünk el.

Epilógus

Hála, köszönet mindenért, amit aznap este kaptunk. Várakozással telve mentünk oda és olyat kaptunk, ami messze meghaladta a várakozásainkat. Tudtuk, hogy tehetségesek, hogy egy igazi csapatként működnek, hogy zseniális karnagyuk van, hogy mindenki szívét-lelkét teszi bele minden egyes torkából kijövő hangba.

És mégis kaptunk valami pluszt, ez pedig nem más, minthogy valódi volt. Őszinte és kristálytiszt. Nemcsak a hangok, hanem az egész, úgy ahogy van.

Boldog Születésnapot Magnificat!”

Moré Csaba

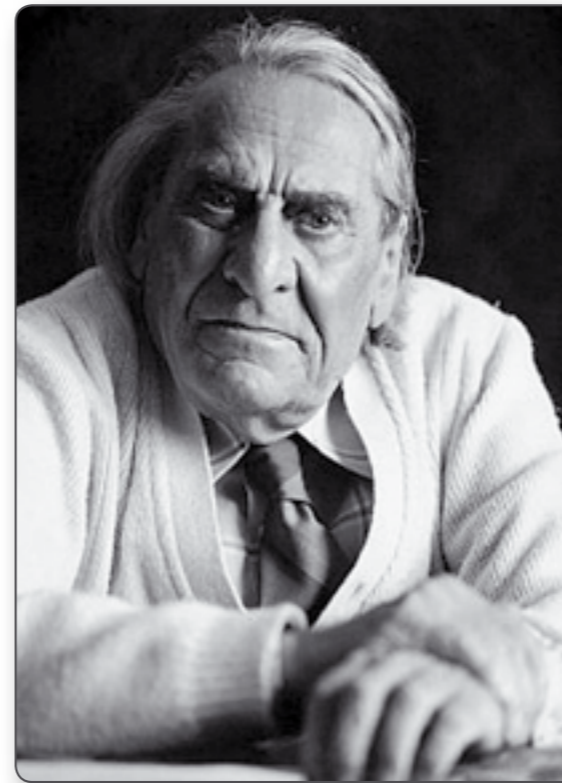
125 ÉVE SZÜLETETT AZ ISKOLAI ÉNEKTANÍTÁS ATYJA, ÁDÁM JENŐ

Ki is volt ő? Szokolay Sándor tette fel a kérdést: „Hol vannak ma a Láng-Lelkü emberek? ... Nyomuk veszett! Ádám Jenő minden minőségében mozgósító, lelkesítő, sodró lendületű, ellenállhatatlan apostola volt Nemzetünknek! Karnagyként, zeneakadémiai tanárként, zeneszerzőként, tankönyvíróként, elragadó előadóként, a magyar népdal éneklésének Újraélesztőjeként – a Zene Titkainak nagy Feltárójaként – , mindig és mindenkor ránk szórta aranyát, s erre az elárvult magyar népre! A zenét szavai nemcsak felidéztek, de hatalmas képzetkeltő erővel jelenítették is... Fület-nyitó, szemét-nyitó, szívet-nyitó nevelők volt.”

Idézzük fel gazdag életútjának néhány beszédes epizódját. 1896-ban Szigetszentmiklóson

született. Boldog gyermekkor, eredményes kisiskolás évek, majd a budai Tanítóképzőben magyar-német-történelem szakos oklevél. Háború, katonaság, orosz front, szibériai hadifogság. Megtanul oroszul, lefordítja oroszra a János vitézt. Fogolytársaisból szintársulatot szervez, akikkel több ezer kilométeren járják be Szibéria városait, falvait. Tatarszokban zeneiskolát alapít, kórust, zenekart szervez. Berecz Ottó hangszerkészítő fogolytársával Razdolnojében 1917-ben vad diófából ötöktávós rövid zongorát építenek, amelyet a városba beözönlő kozákok baltával darabokra zúznak. Ezek után három hónap alatt ágydeszkákból és az ócskapiaccon beszerezhető alkatrészekből hordozható harmóniumot készítenek. A tábori istentiszteleteken ez szolgálja a gyülekezeti ének kíséretét. Mindez a Nagy Háború közepette, a hadifogság idején!

Egyízben, amikor az egyik telephelyről a másikra kellett átrohanniuk, vitték magukkal az összecuszkható harmóniumot. Ellenséges japán katonák jöttek szembe vészjóslóan. Ádám

Jenő lélekjelenléte és ötlete életet mentett. Kinyinyotta a harmóniumot és hangszer kísérettel elénekelte a japán himnuszt. A katonák elérzékenyültek és elengedték őket. Ennek a harmóniumnak a tökéletes másodpéldányát a hajdúszoboszlói városi múzeum őrzi.

Vlagyivosztokból Ádám Jenő kalandos úton hazaérkezik. A Zeneakadémián Kodály felveszi híres zeneszerzés osztályába, ahol 13 fiatal zene-művész hallgató bontogatja szárnyait. Felsőfokú tanuló évek itthon és külföldön, karnagyi munka nevesebb fővárosi kórusok élén, majd katedra a Zeneakadémián.

Kodály Zoltán 60. születésnapjára az intézmény a Székelyfonó daljáték koncertszerű bemutatásával készül. Ezidőtájt Ádám Jenő szakmai kérdéseivel gyakran kereste fel a Mestert. Egyízben Kodály indulatos, kemény hangon szólt rá: „Hagyja abba ezt a steril ünneplést! Írja meg végre az iskolai énektanítás módszertanát!” Ádám Jenő engedelmes tanítványként letette a karnagyi pálcát, felhagyva a zeneszerzéssel, ezután életét a zenepedagógiának szentelte. Galyatetőn szobát kapott, és hat hét termékeny munkálkodás gyümölcseként megszületett a „Módszeres énektanítás a relatív szolmizáció alapján” című máig is alapvető fontosságú dolgozat, amely révén világsiker lett a „Magyar módszer”, a Hungarian system. Ádám továbbá elkészíti az általános iskola mind

a nyolc osztálya számára az ének könyveket úgy, hogy a grafikai munkát, az illusztrációkat is maga rajzolja. Ezeket a tankönyveket (a Kodály-Ádám SZÓ-MI I-VIII. füzetek) nem sokkal a megjelenésük után a kommunista vezetés bezúzza!

Ádám Jenőnek a személye sem volt elfogadható az 50-es évek politikai vezetése számára. Szolgálati idejének lejártával ereje teljében nyugdíjazták. Erről maga egy levelében így nyilatkozik: „Éppen 1960-ban adta ki az obsitomat egy (Meruk nevű) miniszteriumbéli rangos egyed, azzal zárva a vitát, hogy – lássa be végre, hogy nem alkalmas az ifjúság nevelésére! – Félreálltam... nem pöröltem...letöröltem!”

1972. szeptember 17-e életem emlékezetes napja volt. A Debreceni Kántusommal ekkor először dirigálhattam a Nagytemplomban Kodály Psalmus Hungaricus-át. A tenor szólót a csodálatos kisugárzású Simándy József énekelte. Nagy meglepetésünkre Ádám Jenő is eljött; jelenléte szárnyakat adott mindannyiunknak. Beszámolójából idézek:

„Számon tartjuk-e még, hogy a magyar műzene kertjének gyümölcstermő fái a református kollégiumokban borultak virágba? Gondolunk-e rá, hogy az első nagy kertésszel Debrecen ajándékozott meg Maróthi György matematikus és zenész-professzor személyében? Mert ő a magyar zenepedagógia és zeneelmélet első és legrégebb mestere. Világhíressé vált kórusművészetünk magvát ő vetette el. Jó nekünk erre emlékeznünk, midőn az ősi Kollégium megújításának hálaadó ünnepségén az ifjúság lelkéből felzendült minden idők legmagasztosabb magyar zeneműve, Kodály Zoltán és Kecskeméti Vég Mihály 55. zsoltára, a Psalmus Hungaricus. Nem számoljuk már, hogy e nemzeti létünk oly sok külső és belső válságaiban fogant remekműnek hány ország és város előadói és hallgatósa élte át lélektisztító viharát, egetverő panaszát, felemelő vigasztalását, katharizását. Az Ér befutott az Óceánba!

Megújódott, ódon falak között nemes hagyományokhoz hű ifjúság! Ujjong a lélek. Múltat és jövőt átívelő reménységben érdemes volt mind e fogadkozás, mind a fohászkodás és fáradozás - érettük! Ők e sikerben is a jövő elkötelezettei, zengő igével, a zsoltáros szavával válaszoltak:

Az igazakat te mind megtartod...”

1979 nyarán az idős Professzort elhívtam Debrecenbe. A Református Kollégium dísztermét nagy várakozással töltötték meg a kántorképző előadói és hallgatói. Körben a falakról a magyar fejedelmek, reformátorok, történelmünk, egyháztörténetünk nagyjainak tekintete, s előttünk Ádám Jenő lobogó egyénisége süt ránk. Megáll a levegő! Majd előadása nyomán kinyílnak az idő, a tér és a lélek koordinátái:

„...Török világ! Nekiiramodik képzeletünk. 1526. Mohács. Rá 15 évre Buda vesztese. A háromfelé tépett országon két magyar király meg a török császár huzakodik. A hadakozással járó minden nyomorúság özöne: várháborúk, tusakodás, rombolás, szerződészegés, ármánykodás; vallási villongások, jogtiprás, börtön, bitó; urak féktelenkedése, szegények betyárkodása, fosztogatás, rablás, harácsok, százezrek elhurcolása, prédáló zsoldosok, hamis pénz, járvány, inség, éhhalál! ... hogy lehetett élni ilyen korban!? Lehetett! Nemzeti sugallat szavára. Megmaradni.

Életben maradni! A török járás és német dúlás e közel két századában egy nép lett nemzetté!

Mi tette ezt? Mint mindenkor, elsősorban valami nagy lelkesítő eszme. Akkor? A Reformáció. – Tettekre hevített. Mert a dátum: 1541 jelképes, kettős jelentőségű. Ekkor került Buda vára török kézre, s ugyanez évben a Sylvester fordította Biblia: magyar kézbe. Nemzeti nyelv; bevehetetlen vár...”

1982. május 27. Budapest, Farkasréti temető. Ádám Jenőt Szokolay Sándor búcsúztatja. Az

elhunyt kívánsága szerint a Debreceni Kántus egy Kodály (121.) és egy Ádám (8.) zsoltárkórust énekel.

Hallgassuk meg, mit üzen Professzor Úr testamentumként nekünk, az utókornak:

„A zeneművészetben különleges nevelő erő rejlik. Élni kell vele és tudni: hogyan! – Hogy mit ér e munka? Aranylón fénylik róla Kodály minden szava. Meghagyta, mi a teendő: Követni kell! – A zenére hangolt tanító legtöbbször kitűnő nevelő. A zene-tanítás elemi szintről a legmagasabb fokig: nevelés!...Pedagógiai optimizmus? Az! Kell, hogy az legyen. A legnagyobb munkáról van szó, melynek tartalma és célja: az emberebb ember.”

Berkesi Sándor

TILLAI AURÉL SZERZŐI ESTJE

November 20-án tartották telt házas közönség előtt a Pécs Kertvárosi Református Templomban Tillai Aurél Kossuth- és Liszt-díjas, Erdemes Művész, Professor Emeritus karnagy és zeneszerző születésnap koncertjét, amelyen a 91 éves mester szerzeményei hangzottak el.

Tillai Aurél több nemzedék tanára, Pécs város kulturális életének több évtizede meghatározó személyisége.

Ünnepeltünk 1930-ban született Pécsen. 1952-től tanított a Pécsi Tanárképző Főiskolán, majd annak jogutódján, a Pécsi Tudományegyetemen, ma is aktív, Professor Emeritus. Énekka-raival, a Mecsek Kórossal, a Pécsi Egyetemi Kórossal, a Pécsi Kamarakórossal – 63 éve – számtalan díjat sikerült megszereznie.

A hangversenyt a református templom házigazda lelkésze nyitotta meg, illő szentírási idézettel.

A koncerten Tillai Aurél tanítványai, kórustagjai vezényeltek, akik végigkísérték a mester utóbbi évtizedeinek munkáját, konferált Szászi János, a Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának korábbi bemozdója.

Először a **Siklósi Tenkes Kórus** énekelt, *Kunváriné Okos Ilona* vezényletével. Műsorukban elhangzottak a Cantate Domino II. és a Viva la musica című művek – ez utóbbi a II. Pécsi Europa Cantatra készült - kiegyenlített, átélt előadásban.

Tillai Aurél elsősorban kórusművek kiváló zeneszerzője, ezért is hatott meglepetés erejével, hogy ősbemutatóként elhangzott a koncerten Overture trombitára és orgonára című műve *Solymosi Péter* trombitaművész és *Dr. Balatoni Sándor* előadásában, a közönség nagy öröme.

A **Vocapella** női kamarakórus Madárszerelem /Blake-Babits M: ford./, Őszi dal /Weöres S./ – szólót énekel *Mészáros Flóra* –, és a Fons amoris /a Stabat Materből/ című műveket szólaltatta meg *Novák-Szabó Livia* vezényletével mindvégig tiszta, meggyőző előadásban. Ez utóbbi mű a 18. pécsi Nemzetközi

Kamarakórus Fesztivál kötelező száma volt.

Ezt követően Dr. Kutnyánszky Csabának, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektorhelyettesének köszöntő szavait olvasta fel Szászi János.

„Tisztelt Tanár Úr,
Kedves Barátaim!

... „Egy születésnap mindig elsősorban teljesen bizalmas, családi ünnep. Talán nem is volna szabad idegeneknek tudnia róla, hisz csak megbontják meghittségét.” E sorokat Szőnyi Erzsébet írta köszöntőjében több mint hetven évvel ezelőtt, 1947-ben, az akkor hatvanöt éves Kodály Zoltánnak. Ahogy 1947-ben Kodály tanítványai, úgy mi is azért vagyunk itt ma, hogy illő tisztelettel megtörjük az ünnep meghittsége-

gét, és énekszóval köszöntjük a néhány nap múlva 91 esztendő-s Tillai Aurélt...

Művészi jelenléte a Nevelők Háza Kamarakórusa élén egyfajta mediterrán fuvallatként hatott a hazai kóruséletben, amelyből örömmel szippantunk magunk is. Azon kevesek közé tartozik, akinek máig érvényes és hiteles mondanivalója van Kodályról, Bárdosról, a reneszánsz és romantikus szerzőkről...

Kedves Tanár Úr! Isten éltesen és tartson meg jó egészségben, tettvágyban, szeretetben!”

Kertész Attila, a Magyar Kodály Társaság elnöke mondott köszöntőt, és díszoklevelet adott át az ünnepeltnek.

A hangverseny a **Mecsek Kórus** műsorával folytatódott. Tillai Aurél második karnagya volt a Mecsek Kórusnak, őt követte *Nagy Ernő*, majd *Kertész Attila*. Most pedig már a „szellemi unoka”, *Dr. Balatoni Sándor* vezeti őket, akinek útját a szintén tanítvány, *Dr. Lakner Tamás* egyengette.

Műsorukban elhangzott a „Mohácsi nóták”, amelyet a szerző a Mohácsi Bartók Kórusnak és akkori karnagyának, Hoppál Péternek írt. Ezt követte a 105. genfi zsoltár, „Adjatok hálát az Istennek”, a református egyház egyik kedves éneke. A zsoltár szövegét Szenczi Molnár ültette át magyar nyelvre. Az ének nagy átéléssel, kiváló tempókkal és dinamikával adta elő műsorát.

A koncert második felét a **Pécsi Leówey Klára Női Kar** nyitotta. A kórust Szabó Szabolcs alapította egykori tanítványaiból, akik középiskolai tanulmányaik befejezése után sem akarták abbahagyni a kóruséneklést.

Műsorukban elhangzott az Áprily Lajos versére komponált Tavaszodik, amely egykor Ivasivka Mátyás tanár úr gimnazistái számára készült; ezt követte az egyik kamarakórus-fesztiválra komponált Ave Maria; végül az Iltalaulu, a finnek esti dala: „Őh terjeszd ki Jézusom, oltalmazó szárnyad.”

A *Dr. Szabó Szabolcs* által irányított női kar átélt éneklésével, tiszta intonációjával örvendeztette meg a közönséget.

Az ünnepi hangverseny utolsó fellépő együttese a **Pécsi Kamarakórus** volt, amelyet Tillai Aurél és a nemrég elhunyt

Dobos László alapított, és immár 63 éve működik.

A kórus műsorában először a Dunántúli népdalok c. népdalfeldolgozás hangzott el. Ezt a darabot a szerző a Pécsi Egyetemi Kórusnak írta, amikor még annak volt a karnagya. Vezényelt *Mészáros Flóra*, aki egy éve végzett a művészeti karon. Szólót énekel *Komáromi Aliz*, *Kopjár Anikó*, és *Sárfy Mária*. Zongorán közreműködött *Körtési András*.

Ezt követte a Kölcsey Ferenc versére írt Zrínyi második éneke, amelyet Szigetváron mutattak be. Vezényelt *Halmi Gábor*, a Koch Valéria Iskolaközpont tanára.

Tillai Aurél kórusműveinek megírása során gyakran nyúlt magyar költők verseihez. A Magányban talán a szerző legjelentősebb darabja a Weöres Sándor versek megzenésítései közül. Vezényelt az ugyancsak tavaly végzett *Nagy Judit*.

A hangverseny záró számaként egy-egy német, magyar, francia és angol karácsonyi ének feldolgozása hangzott el Venite adoremus Dominum /gyertek, imádjuk az Urat/ címmel. Vezényelt *Tillai Attila*, aki utolsó gimnáziumi évében lett édesapja kórusának a tagja. Szólót énekel *Komáromi Aliz*, zongorán kísért *Körtési András*.

Valamennyi mű a szerző elgondolásaihoz méltóan szólalt meg nagyszerű tempókban és kiváló szólókkal.

A kórus kérésére csendült fel ezután – meglepetésékként – egy festmény ihlette Tillai-mű, amely a Csontváry képek nyugat-európai körútja előtt felkérésre született egy Bényei József versre. Ez a múzeumban őrzött festmény a Kocsizás újholdnál Athénban. Zongorán közreműködött *Körtési András*, vezényelt Tillai Aurél Liszt-és Kossuth-díjas érdemes művész. Az előadást szünni nem akaró vastappsal köszönte meg a publikum.

A hangverseny zárásaként a Cantate Domino másik változata szólalt meg a **Mecsek Kórus** és a **Pécsi Kamarakórus** előadásában. Trombitán közreműködött *Solymosi Péter*, vezényelt: *Dr. Hoppál Péter*, egykori tanítvány és kórustag - méltó keretet adva ennek a jól felépített, sokszínű hangversenynek.

Nagy Ernő

KIVÁLTSÁG, HA ÉNEKELHETÜNK

Még ma is, vagy talán mindinkább ma kiváltság, ha anyanyelven énekelhetünk...

Gondolatok a centenáriumát ünneplő Romániai Magyar Dalosszövetség kezdőrendezvénye mentén.

Egész életem során abban a kiváltságban volt részem, hogy körülölelt a zene és a közös éneklés. A sors úgy hozta, hogy a hivatásos zenei intézmények nyújtotta perspektíva volt az enyém: zeneiskolai évek után zeneakadémiai évek következtek, ugyanott mesterképzés, majd doktori iskola. Hosszú évek alatt betekintést nyertem a zenei oktatási intézmények, a professzionális szimfonikus zenekarok, énekkarok, operaházak működésébe. Ez a közeg mondhatni a zenei élboly.

Első igazi zenei élményem mégsem az intézményes zenei oktatáshoz fűződik, hanem egy amatőr énekkar tevékenységéhez. Az a hidegrázós, örökké emlékeimben maradó élmény Bartók Béla öt, kamarazenei kísérettel ellátott kórusművéhez kapcsolódik. Amatőr leánykarunk zengő „lelke” eladdig ismeretlen zenei tapasztalásban részesült.

Egyetemi éveim alatt szintúgy: felemelő zenei élményeim egy önerőből szerveződő kamarakórus tevékenységéhez kapcsolódnak, mellyel Giovanni da Palestrina műveket énekelünk saját magunk fejlesztésére, örömeire.

Ennél fogva bizton állítom, hogy amatőr énekkarban énekelni megbecsülhetetlen kiváltság. És talán még inkább az, ha az elmúlt másfél év tapasztalataira gondolunk, mikor – ha működtek is énekkarok, legfeljebb takaréklángon tették, vagy tehették azt. Óhatatlanul feltevődnek a kérdések, amelyek a pandémia okozta rémület első hullámaiban körvonalazódtak. Mi lenne, ha megszűnne a közös éneklés gyakorlata? Ha a gyermekek nem énekelhetnének többé az iskolákban? Ha betiltják az énekkarok működését? Ez a riadalom többé-kevésbé oldódni látszik, ám egyelőre úgy tűnik, maradandó sebeket hagyott maga után.

Eppen ezért is volt olyan felemelő, egyben megnyugtató részt venni a Romániai Magyar Dalosszövetség idei közgyűlésén. A múlt emlékeit, a felszólalók beszámolóit, a díjazottak munkásságát hallgatva reményteljes jövőkép formálódhatott ki lelki szemeink előtt. Az idei

közgyűlés a hatályos járványügyi korlátozásokat betartva, fizikai jelenléttel lett megszervezve.

Tóth-Guttman Emese, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke a nyitórendezvényen elmondta, hogy napra pontosan száz évvel ezelőtt, 1921. november 13-án hozták létre Brassóban a szövetséget, majd egy évre rá a székhely Kolozsvárra költözött, valamint tisztújítás következtében a dalosszövetség főtákosára Tárcza Bertalan, a református kollégium akkori zenetanára lett. A beszámolóból az is kiderült, hogy fennállásának hosszú története során a Református Kollégium mindig is megbízható partnere volt a dalosszövetségnek, éppen ezért is a kollégium udvarán helyezték el az idei ünnepség alkalmával felavatott emléktáblát, melyet Bibza Gábor református esperes szentelt meg, beszédében pedig kiemelte: „hálát adhatunk, hogy a kultúra eme fontos szelete élni tudott és élni akart. Az a nemzet, amelyik énekelni akar és tud, élni fog.” A centenáriumi ünnepség további eseményeit jövő év májusában tartják meg, ekkor koszorúzásra, előadóestre, zenetudományi konferenciára és ünnepi kórushangversenyre kerül majd sor.

A közgyűlésen elhangzott elnöki beszámoló után, a közgyűlés állandó házigazdája, Dr. Székely Árpád, majd a szakosztályok képviselői (Sándor Árpád, Potyó István, Sógor Magda – Péter Éva) tartották meg beszédüket. Ezt követően pedig átadásra kerültek a dalosszövetség díjai. Zsizsmann Rezső díjban részesült Molnár Árpád kántor, laudációt mondott Dr. Molnár Botond, a díjat Zsizsmann Ilona adta át. Jagamas János díjban részesült Szilágyi Zoltán-Herbert karnagy, laudációt mondott Dr. Lőfi Gellért. Rónai Antal díjban részesült Lázár László-Pál karmester, laudációt írt Musáth Gyula, felolvasta Sándor Árpád, a díjat Rónai Ádám adta át. Márkos Albert díjban részesült Jónucz Alfonz zenetanár, laudációt mondott Ft. Kakucs Béla Péter Szilveszter. A díjat ifj. Márkos Albert adta át. Seprődi János

díjban részesült Dr. Gergely Zoltán, zenetanár-karnagy, laudációt mondott Dr. Székely Árpád. Guttman Mihály díjban részesült Varga István aktív énekes, kórusvezető. Laudációt mondott Major László. A Romániai Magyar Dalosszövetség idén két Életmű Díjat adományozott post mortem Angi István zeneesztéta és Almási István népzene-tudós számára. Dr. Angi Istvánt Dr. Csákány Csilla laudálta, a visszaemlékezést követően Angi Mariann vette át a díjat. Dr. Almási Istvánt Dr. Gergely Zoltán laudálta, a díjat a népzene-kutató lánya, Almási Ildikó vette át rövid hozzászólást követően.

Az erdélyi magyarság hagyományainak megőrzésében és közösségi létének megerősítésében meghatározó szerepet töltött be a zenei anyanyelv ápolásának fontos részét képező énekkari kultúra. A Romániai Magyar Dalosszövetség égisze és oltalma alatt működő erdélyi kórusmozgalom tevékeny szereplője és formálója valamennyi magyarul hazai régió kulturális életének. Úgy, ahogy népdalainkat egyik legfontosabb nyelvi-zenei kultúrkinccsünként őrzi,

énekkarainak támogatását vállalta és továbbra is magára vállalja a Romániai Magyar Dalosszövetség. És nem véletlenül. Ugyanis a szövetség mindenkor vezetői tudták és tudják, hogy az énekkari tevékenység teremt meg annak a széleskörű lehetőségét, hogy megélhessük a magyar anyanyelvi zenei kultúránkat. Ezen túlmenően, a közösséget is megerősíti, a közösség tagjait boldogabb elfogadásra tanítja, ugyanakkor megteremti annak a lehetőségét, hogy tagjai közös erővel megtapasztalhassák a művészi szép varázslatát.

Az elmúlt száz esztendő tapasztalatai, tanulságai azt mutatják tehát, hogy az énekkari tevékenységek fontos megtartó erőnek bizonyultak mind a helyi közösségek, mind pedig a hazai összmagyarság számára, melyeknek aktív mozgatórugói a Romániai Magyar Dalosszövetségnek rendezvényei voltak. Éppen ezért szívből köszöntjük a centenáriumát ünneplő Dalosszövetséget, és abbéli reményünket fejezzük ki, hogy továbbra is jelentős igény mutatkozik a közös éneklésben rejlő szépség és öröm megélésére, amit a szövetség ezentúl is szeretetteljes gondoskodással szolgálni fog.

Dr. Csákány Csilla
2021. november 19, Kolozsvár

BACH-BEETHOVEN KÓRUSFESZTIVÁL

Nemzetközi Kórustalálkozó rendezése Szécsényben J.S. Bach halálának 270. és L. van Beethoven születésének 250. évfordulója alkalmából.

A 2020-as év zenei szempontból számunkra kiemelkedő jelentőséggel bírt, mert ekkor emlékeztünk J. S. Bach halálának 270. és J. van Beethoven születésének 250. évfordulójára. Ennek alkalmából a 2020. áprilisára – májusára tervezett ünnepi Nem-

zetközi Kórustalálkozót a pandémia miatt 2021. szeptember 18-án (szombaton) 14 órakor tudtuk megrendezni a Szécsényi Közművelődési Non-profit Kft. Művelődési Ház színháztermében.

Jó alkalom volt ez az évforduló a korábbi kórustalálkozók felújítására. E kórustalálkozóra Nógrád-, Pest megyei, ill. a környező országból Szlovákia egy-egy kórusát hívtuk meg. (pl. Erkel Ferenc Vegyeskar – Szécsény, Szécsény Város Gyermekkara – Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészeti Iskola – Szécsény, Balassagyarmati Dalegylet – Balassagyarmat, Gaude Kórus – Göd, Melódia Nőiakar – Fülek, Szlovákia, Salgótarjáni Pedagóguskórus – Salgótarján).

A Kórustalálkozót Csukáné Szermy Andrea, Szécsény város alpolgármestere és Ember Csaba, a KÓTA elnökségi tagja nyitotta meg. A hangverseny fővédnöke: Balla Mihály országgyűlési képviselő úr volt.

A szécsényi Erkel kórus szervezésében megrendezésre kerülő Kórusfesztivál kiemelkedően jó alkalom volt arra, hogy a régió kórusai bemutatkozhassanak egymás előtt, kötetlen, fesztivál-szerű formában, mely tapasztalatcsere, koncertlehetőség és műhelymunka is egyszerre.

A házigazda **Erkel Ferenc Vegyeskar** majd 50 éves múlttal rendelkezik. Tizenegyszeres Arany és Arany dícsérettel, valamint Gálakórus minősítéssel büszkélkedhet. Több külföldi koncertturné áll már mögöttük, többször jártak már Olaszországban, Kárpátalján és Lengyelországban is. A fesztiválon Gounod C-dúr miséjének tételeit (Kyrie, Agnus Dei), Bach: Zendülj lelkem c. kantátáját, Caccini Ave Mariáját, Lighfooth Dona nobis pacem c. zeneművét és Daróci-Bárdos Tamás. Bükkvidéki lippentőst mutatták be. Zongorán közreműködött: *Franka Beáta* és *Kósa József*. Fuvolán

A 28 éves múlttal rendelkező **Szécsény Város Gyermekkara** *Lévárdi Beáta* vezényletével egy palóc dudanótacsokkal kedveskedett a közönségnek. A népdalcsokrot *Csetneki Hanna* kísérte népi furulyán.

A **Balassagyarmati Dalegyelet** *Ember Csaba* vezetésével *Vivaldi* Credo-jával és *Wolf Péter* Ave Mariájával aratott nagy tetszést. Szólót énekelt: *Híves Mária*, zongorán kísért: *Kósa József*.

A **Gaude Kórus** 2000 márciusában alakult a Dunakanyar kapujaként is emlegetett Gödön, *Utassy Ferenc* karnagy vezetésével. Rövid idő alatt rendszeres szereplője lett a Dunakeszi-Fót-Vác kistérség kulturális életének, de fennállásának 21 éve alatt számos távolabbi városba és országba is elvitte már szeretett városát, Göd jó hírét. Büszke rá, hogy a Magyar Kultúra Napján 2015-ben megkapta az Önkormányzat által alapított, elismerő „Göd Város Alkotó- és Előadóművésze” díjat. A koncerten *Charles Gounod* Ave verum corpus natumját, *Gordon Young* Alleluját, *Thomas Tallis* If ye love me c-. zeneművét és *J. S. Bach*: Gavotte D-dúrban c. művét adták elő *Földvári Máttyás* vezényletével.

kísérte a kórust *Palánki Éva*.

A **Salgótarjáni Pedagóguskórus** 1958-ban alakult. 1995 óta *Baárné Dicse Zsuzsanna* a művészeti vezetőjük. A Fesztiválkórus címmel, Arany minősítéssel és a megyei jogú város Pro Arte-díjával büszkélkedhetnek. Műsorukon Halleluia – kánon Haendel nyomán, Bach: Már nyugosznak a völgyek, *Bárdos Lajos*: Tiszai dallamok, *Balázs Árpád*: Gluck, gluck, gluck, *Ismeretlen szerző*: Rock my soul c. zeneművek hangzottak el.

A fesztivál a kórusok közös nagy éneklésével fejeződött be, amikor is az összkar *J. S. Bach* Ezrek ajkán c. korálját és *Beethoven* Örömdáját hallgathatta meg a közönség *Lévárdi Beáta* Artisjus-díjas karnagy vezényletével.

Az estet egy kötetlen beszélgetés és egy táncos est zárta.

Lévárdi Beáta

BARTÓK-VERDI KÓRUSFESZTIVÁL

Nemzetközi Bartók Béla és Giuseppe Verdi Kórusfesztivál rendezése Szécsényben Bartók születésének 140. és Verdi halálának 120. évfordulója alkalmából

Idén emlékezünk *Bartók Béla* születésének 140. és *Giuseppe Verdi* halálának 120. évfordulójára. Ennek alkalmából ünnepi Nemzetközi Bartók Béla és Giuseppe Verdi Kórustalálkozózt szerveztünk 2021. szeptember 25-én 11 óra körül több Nógrád, Heves, Pest és Jász-Kiskun-Szolnok megyei, valamint felvidéki kórusok részvételével, melyet a Szécsényi Közművelődési Nonprofit Kft. fenntartásában lévő Művelődési Központban tartottunk meg. Így a fesztiválra olyan kórusok kaptak meghívást, mint az *Erkel Ferenc Vegyeskar* – Szécsény (karnagy: *Lévárdi Beáta*), *Szécsény Város Gyermekkara* (karnagy: *Lévárdi Beáta*), *Balassagyarmati Dalegyelet* – Balassagyarmat (karnagy: *Ember Csaba*),

Grassalkovich Énekegyüttes – Hatvan (karnagy: *Molnár Tamás*), *Musica Aurea* – Ipolyság – Szlovákia (karnagy: *Béres Gábor*), *Cantate Nobis Énekegyüttes* – Jászberény. Jó alkalom volt ez az évforduló, a korábbi kórustalálkozók felújítására. Régi hagyománya van Nógrád megyében a szécsényi Kórustalálkozók rendezésének. Az elmúlt években több ízben is lehetőség nyílt Regionális Kórustalálkozó szervezésére. (2006-ban Bartók Kórusfesztivál, 2018-ban Erkel Kórusfesztivál, 2019-ben *Bárdos Lajos* Kórustalálkozó)

A Nemzetközi Kórustalálkozó fővédnöke: *Balla Mihály* országgyűlési képviselő úr volt, aki egyben meg is nyitotta az ünnepi fesztivált.

Ünnepi beszédet mondott *Stayer László* Szécsény Város Polgármestere és *Ember Csaba* a Kóta (Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége) elnökségi tagja.

A szécsényi Erkel kórus szervezésében megrendezésre került Kórusfesztivál kiemelkedően jó alkalom volt arra, hogy a régió kórusai bemutatkoztak egymás előtt, kötetlen, fesztivál-szerű formában, mely egyben tapasztalatcsere, koncertlehetőség és műhelymunka is egyszerre.

A fesztivált *Bérces Luca* népdalénekes egy palóc népdalcsokorral nyitotta meg gyönyörűen szép stílusos népi öltözékben. Majd ezt követően a 28 éves múlttal rendelkező Szécsény Város Gyermekkara *Lévárdi Beáta* vezényletével egy palóc dudanótacsokkal kedveskedett a közönségnek. A népdalcsokrot *Csetneki Hanna* kísérte népi furulyán.

A házigazda, **Erkel Ferenc Vegyeskar** majd 50 éves múlttal rendelkezik. Tizenegyszeres arany és arany dícsérettel, valamint Gálakórus minősítéssel büszkélkedhet. Több külföldi koncertturné áll már mögöttük, többször jártak már Olaszországban, Kárpátalján és Lengyelországban is. A fesztiválon *Verdi* Cigánykórusát a *Trubadúr* c. operából, *Gounod* C-dúr Miséjének tételeit (Kyrie, Agnus Dei), *Bach* Zendülj lelkem c. kantátáját, *Caccini* Ave Mariáját, *Lighfooth* Dona nobis pacem c. zeneművét és *Daróci-Bárdos Tamás*. Bükkvidéki lippentőst mutatták be. Zongorán közreműködött: *Franka Beáta* és *Kósa József*. Fuvolán kísérte a kórust *Palánki Éva*.

A jászberényi **Cantate Nobis Énekegyüttes** 10 éve, 2011 szeptemberében alakult. z kórus fennállása óta több mint 150 alkalommal lépett fel városi rendezvényeken, megyei és országos kórustalálkozók, fesztiválokon. A kórus repertoárja közel 170 műből áll, melyben egyházi és világi kórusművek, népszerű dallamok feldolgozásai egyaránt megtalálhatók. Az énekegyüttes műsorán olyan művek szerepeltek, mint *Günter Schwarze* Ősi ír áldása, *Leonard Cohen* Hallelujahja, *Daróci Bárdos Tamás* Muzsikás dal (bolgár népdal), *Daróci Bárdos Tamás* Fürjcsémje és *Liszt Ferenc* Ave Mariája. Zongorán közreműködött: *Sas Dániel* zongoraművész, vezényelt: *Thormanné Husznay Mária* karnagy.

Az isaszegi **Gaudium Carminis Női Kamarakórus** 1990-

ben, 31 évvel ezelőtt alakult, az isaszegi Művelődési Ház kórusaként. Városi, templomi rendezvényeken, katolikus misén, református istentiszteleten, kiállításmegnyitókön, környező falvakban, városokban énekelnek. Kórusminősítőkön Arany, Fesztiválkórus, legutoljára Hangversenykórus minősítést értek el. Repertoárjuk a gregorián énektől a XXI. századi művekig terjed. Műsorukban a következő zeneművek hangzottak el: Bartók Béla: Levél az otthoniakhoz, Ismeretlen szerző: Ave Maria, Friderici: Cantate Domino, Bárdos Lajos: Szellő zúg távol. Vezényelt: *Surmann Mária*.

A hatvani **Grassalkovich Énekegyüttes** 2003 nyarán alakult amatőr, énekelni szerető tagokból *Molnár Tamás* karnagy vezetésével. Folyamatosan fellépnek nemcsak Hatvanban, hanem a környéken és számos távolabbi te-

lepülésen is. Műsorukban olyan kiváló művek hangzottak el, mint Bartók Béla: Négy tót népdal vegyeskarra, Arild Sandvold: Jubilate Deo, Franz Schubert: An die Sonne, Grzegorz Gerwazy Gorczycki: Nunc Dimittis, Roger Emerson: You Raise Me Up. Zongorán kísért és vezényelt: *Molnár Tamás* egyházzenesz-karnagy, zenetanár.

A fesztivál zárásaként a kórusok közös nagy éneklésével fejeződött be a találkozó, amikor is az összkar Bartók Béla- Kodály Zoltán 20 magyar népdala közül szólaltattak meg néhányat (Elindultam szép hazámból, Ablakomba, ablakomba, Által mennék én a Tiszán), és Verdi: Rabszolgák kórusa a Nabucco c. operából c. műveit énekeltek *Lévárdi Beáta* Artisjus-díjas karnagy vezényletével. A fesztivált egy baráti est, beszélgetés zárta.

A megye, a régió művészeti életéből hiányzó esemény, ugyanakkor valószínűleg nem csupán a szakmát, a szakmai közönséget vonzotta, hanem a vidék egyre szegényedő kulturális kínálatának kiemelkedő eseménye is volt egyben.

Lévárdi Beáta

~ FELHÍVÁS ~

Tisztelettel kérjük Barátainkat és Pártolóinkat, hogy támogassák a KÓTA kulturális munkáját személyi jövedelemadójuk 1%-ával! Köszönjük!
Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA Adószám: 19660372-1-41

MAGYAR KÓRUSOK NAPJA KECSKEMÉTEN

December 16. jeles dátum: Kodály Zoltán születésnapja és egyben a Magyar Kórusok Napja. A KÓTA minden évben megemlékezik a nagy Mesterről. Sok éven át a Zeneakadémián léptek fel kiváló kórusaink, majd néhány év szünet után idén újra készülhettünk, hogy a Zeneakadémia meghívására Kodály és az ő utódainak műveivel ünnepelhesük ezt a napot. Sajnos a világjárvány ismét jelentkező hulláma az utolsó pillanatban megakadályozta, hogy ez a koncert létrejöhesse. Azonban a tervezett fellépők közül a Kecskeméti Énekes Kör és az Aurin Leánykar úgy döntött, hogy legalább saját városukban, a gyönyörű és kiváló akusztikájú kecskeméti Szent Miklós templomban megünnepelik Kodály 139. születésnapját.

December 13-án este a járvány ellenére telt házzal várta a közönség Kodály Zoltán kórusműveit.

Először az Aurin Leánykar műsorát hallhattuk. A Nagyszalontai köszöntő méltó kezdés volt, – „amennyi fűszál van a tarka mezőben / annyi áldás szálljon Mesterünk fejére!” hangzott a köszöntés Kodály 139. születésnapja alkalmából. Utána a Gergelyjárás, majd a Villő csendült föl. A kórus kristálytisza hangon, lelkes, lendületes előadásával teremtette meg az ünnepi hangulatot. A 150. Genfi zsoltár fényes, ünnepélyes hangzása nagy sikert aratott. Műsoruk végén a Lengyel László című mű játékosan, ugyanakkor a történelmi összefüggést idéző drámaisággal szólalt meg. *Durányik László* karnagy biztonsággal irányította kiválóan éneklő kórusát. Több évtizedes működése, színvonalas teljesítménye méltán elismerést érdemel.

A **Kecskeméti Énekes Kör** *Erdei Péter* karnagy vezetésével közismert és kevésbé gyakran énekelte műveket is előadott. A karácsonyváro időszak emblemikus darabja, az Adventi ének áhítattal, bensőségesen szólalt meg. Kodály Mohács című műve rendkívül ritkán hangzik fel, nagy lélegzetű, drámai mű, amely olyan intonációs, kifejezésbeli és készenléti nehézségeket tartalmaz, amelyeket csak a legkiválóbbak képesek megoldani. Igaz ez a

Balassi Bálint elfelejtett énekére is- és mindkét mű mélyen megérintette a hallgatóságot. A drámai mondanivaló kifejezése, és a kórus nemes hangzása, valamint *Erdei Péter* karnagy sodró lendülete, mély muzikalitása és a legapróbb részletek átgondoltsága felejthetetlen élményt adott. Végül a Jövel Szentlélek Úristen, valamint az Esti dal bensőséges hangulatban zárta le az ünnepi koncertet.

A KÓTA köszönetét fejezi ki a két karnagynak, akik nem hagyták veszni a járvány miatt elmaradt zeneakadémiai koncertet, hanem megtalálták a módját, hogy Kodály Zoltán emlékét és a Magyar Kórusok Napját méltón megünnepeljék.

Dr. Mindszenty Zsuzsánna

REGYHÁZZENEI KÓRUSTALÁLKOZÓ ÉS MINŐSÍTŐ VERSENY

Bercel, 2021. október 2.

„Mely igen jó az Úr Istent dicsérni,
Feleségednek, én Uram, énekelni...”
(92. zsoltár nyomán Sztárai Mihály)

A negyedik alkalommal megrendezésre kerülő találkozón, mint a zsűri egyik tagja, először volt részem meghallgatni egy igen színvonalas hangversenyt. Igen, valóban hangverseny ígérkezett, a már leadott kották és a műsor alapján. Hat énekkel jelentkezett Bercel, Kosd, Balassagyarmat, Maglód, Tárnok és Szécsény településekről.

Némi várakozás után, (Varga László atya Vácról egy közlekedési akadály miatt csak késve tudott érkezni) kezdődött a rendezvény. Varga László atya konferált, kedves és bátorító hangnemben biztatta az éneklőket, sok-sok információval gazdagítva a résztvevőket a művekről, szerzőkről. Magunkkal vihettük a biztatást: „Krisztus barátainak lenni egyenlő azzal, hogy szeretetben élünk, az Isteni forrással a kórusok mindent túlélnek. Köszönjük.”

Szent Borbála Kamarakórus, Bercel

Tisztán, egységesen szólaltak meg. Változatos műsorukból kiemelném Palestrina – Jesu, rex admirabilis művének megszólaltatását. *Blaskóné Czombos Erzsébet* felkészültsége biztosíték a kórus jövőbeli fejlődésére.

Gratia Nostra Vegyeskar, Kosd

A 15 fő láttán inkább kamarakórus hangzást vártunk, ám megszólalásukban megfelelték a vegyeskar orgánumának. Vezetőjük, *Langné Oláh Gabriella* sokszínű műsort állított össze. Őszi szél népdalfeldolgozásuk híven tükrözte a kórus minden szólamának tudását. A csodás indítás után a hosszú, igényes programjukban igencsak helytálltak.

Szent Felicián Kórus

A Balassagyarmatról érkezett kórus nem kért minősítést. Karnagyaik: *Unterwéger József Zsolt* és *Franka Beáta* vezetésével a gregoriánra alapuló hangzásukkal a régi zene szakavatott képviselőjeként mutatkoztak be. Szólistájuk, *Takács Lilla* csodás éneke megidézte a barokk templomok aranycsillogását Esterházy Péter – Harmonia Caelestisének két tételében. Mondanom sem kell, a kórus is partner volt mindebben.

Magdala Ökumenikus Énekkel, Maglód

Énekeltek szívvel, szájjal, lélekkel, áhítattal és zengő korálisan, felsorakoztatva dallami és

ritmikai sokszínűséget. Karnagjuk *Simon Barbara*, kiváló zongorakísérőjük *Mácsainé Szeghő Klára*. Ahogy magukról írták, az éneklés öröme tartja őket össze, ezzel örvendeztetve bennünket.

Gaudium Kórus, Tárnok

Szinyéri Judit vezetésével egy nem hosszú idejű, de eseményekben, fellépésekben bővelkedő múlttal rendelkező ének-karral ismerkedhettünk meg. Telemann Amen, Lob und Ehre und Weisheit und Dank műve *Kiss Klára* zongorakíséretével bravúrosra sikeredett. Kodály Esti dala előtt, a mű hangulatához illően a déli harangszó imára szólított. Szép produkciójukért elismerés jár.

Erkel Ferenc Vegyeskar, Szécsény (nem minősültek)

A kórus nem egyházi fenntartású, de programjuk nagy része tartalmaz liturgikus és egyházi műveket is. A zsűritagként felkért *Lévárdi Beáta* most karnaggyá lépett elő. Zongorakíséretes műveik közül kiemelkedett Caccini Ave Maria-jának áhítatot tükröző előadása. A hangversenyt Agapé követte, melyre Hultika Róbert atya invitálta a megjelenteket. A terített asztal mellé meglepetések várták a kórustagokat és vezetőiket:

- Egy Bercelről elszármazott szponzor egy-egy üveg bort ajándékozott mindenkinek.
- Berta Enikő, a rendezvény előkészítője és szervezője elmondta, hogy a fő támogatók a Nemzeti Kulturális Alap és Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, de a pályázatot segítő EMB segítségével minden kórus 25.000 Ft értékű kottavásárlási lehetőséget vihet haza tarisznyájában

Eredmények:

Bercel: Ezüst

Kosd: Arany

Tárnok: Arany dicsérettel

Maglód: Arany dicsérettel

Egy kis pluszt tennék hozzá személyes emlékeimből. Miért Bercel?

Már csak én emlékeztem, hogy úgy 50 éve Bercelről indult Halmi Pista bácsi gondozásában egy megyei népzenei találkozó, melynek később utódja Magyaránador lett. Mi Érsekvadkertről ott voltunk.

Egyszer Kecskeméten, a Kodály Intézetben egy külföldről érkező zenepedagógus megkérdezte, hogyan áll az énektanítás Kodály halála után Magyarországon. Azt találtam mondani, olyan, mint az évelő növény: gyökerei megvannak, aztán így vagy úgy, de minden évben kihajt. Halmi Pista bácsi idejében tulipánt virágzott, ezen az egyházzenei találkozón liliomot termett.

Virágozzék ezután is minden templomban, gyülekezetben, ahol ezek a csodás kórusok énekesei megszólalnak!

Antal Gursztávné

30 ÉVES A FARKAS FERENC ÉNEKEGYÜTTES

A születésnap koncert margójára

„...egyszer volt, hol nem volt, volt egy karácsonyi hangverseny – pontosabban ennek próbája a zeneiskola hangversenytermében, 1991-ben. Baráth Yvette négy növendéke, párja hangszerelésében Farkas Ferenc karácsonyi dalait próbálta. Baráth Zoltán letről hallgatta a produkciót. Yvette úgy ítélte meg, hogy jó lenne megerősíteni a basszust, s rábeszélte férjét, énekelje ő is a szólamot. Így alakult meg az Énekegyüttes 5 fős magja.

A fiataloknak olyan élményt nyújtott az együttenekelés, hogy kérésükre Yvette rendszeressé tette a próbákat.”

Akkor még senki sem gondolta, hogy az általuk indított együttes 30 év után milyen gazdag múltat tudhat maga mögött.

A koncert Virágh László ezen alkalomra küldött versével kezdődött.

A dallam

„A dallam senkié.
Ha felidézed,
elszáll, ahogy a pillanat,
zsongó emléke csupán
mi megmarad belőle.
Ha kiválasztott,
hiába futsz előle:
benned zúg, kínoz,
vidít, ha úgy akarja,
elhagy amikor kedve tartja,
mert a dallam szabad;
megfoghatatlan,
átível téren és időn,
semminek nincs hatalma rajta,
bilincsbe verni nem tudod.
Nélküle semmi nincsen,
mert minden,
minden csupa dallam:
a színek, a fény a homály is,
csillagtalán, vak éjszakák is,
és nincs olyan, aki életében
legalább egyszer meg ne hallja
a dallamot saját szívében.”

Virágh László

Leírhatatlan öröm volt számunkra, hogy teltház előtt énekelhettünk, maszk nélkül! Meglepetés volt az is, hogy az eddig a maszkok által visszafogott hang hirtelen szárnyalni kezdett, s erőteljesebb volt, mint korábban.

A koncert elején Balogh László Polgármester Úr köszöntette a születésnapos együttest.

A jubileumi műsor a kezdetek felidézése után az elmúlt 5 év legjelentősebb eseményeire épült. Így a közönség rendkívül színes műsort hallhatott, melyben szóló szerepet kaptak a kórus egykori és jelenlegi tagjai: *Antal Flóra* szoprán, *Balázs Júlia* szoprán, *Molnár Péter* tenor, *Tulman Géza* bariton, és trombitán közreműködött *Vanyó Karsa*. A műsort színesítette *Nagy Szabina* fuvolajátéka és *Baráth Zoltán* gitárkísérete.

A HSMK színházi előcsarnokát ünneplőbe öltöztette az együttes életének jelentős eseményeit megidéző mini kiállítás.

Farkas Ferenc 131. Zsoltár című kompozíció-

ja személyes hitvallásként csendült fel.

„Szívem Uram nem fuvalkodott fel, Nem is néztem föl Rád kevély szemmel. Nagy dolgokra, túlságra nem vágytam. Eróm fölött csodákra nem jártam. Nem kísérték bátran. Csendesítem, sőt, némítom lelkem, hogyha Uram titkaidat sejttem. Mint csecsemő az anyai ölben, oly csecsemő a lélek én bennem. Bízom Uram csendben.”

Farkas András, Farkas Ferenc fia is köszöntőt küldött számunkra:

„A Farkas Ferenc Énekegyüttes közelgő jubileumára szeretnék minden jót kívánni tiszta szívből!

Fantasztikus, hogy milyen gyorsan megy az idő, még szinte arra gondolok, mikor az egész magalakult, mennyi emlék torlódik fel az emberben a 30 év alatt.

A Requiem, a Kőröshegyi Betlehemes Játék mind ezt a 30 évet juttatja eszembe.

Hát kívánok a Kórusnak minden szépet és jót sok szeretettel ebből az alkalomból, sokáig éljen a Farkas Ferenc Énekegyüttes!”

Farkas András

Az idei jubileumi év legfontosabb eseményei között meg kell említenünk a NKA által támogatott „Farkas Ferenc nyomában” projektünket, ami elvezetett bennünket az egri várba és Sárospatakra.

Az Énekegyüttes a pandémia időszakában is folyamatosan próbált. Ekkor jött létre Youtube-csatornánk, Facebook-felületünk, és online is több darabot készítettünk és tettünk közzé.

- 2020. május 04. „És míg újra találkozunk...” (Ír áldás), Karanténkoncert az Énekegyüttes Youtube-csatornáján
- 2020. május 21. Virtuális Karanténkórus Találkozó a KVV Kamarakórus szervezésében
- 2020. augusztus 20. Közreműködés a Nyíregyházi Cantemus Kórus online rekordkíséretében
- 2020. december 15. Online megemlékezés Farkas Ferenc születésének 115. évfordulója alkalmából; Kanizsa TV és FFÉE Facebook-oldal
- 2020. december 16-17. Online részvétel a Magyar Kórusok Napján
- 2021. április 24. Részvétel a KóSza - Kórusok Szabadon 2021 fesztiválon, online.

Nézettség a Youtube-on:

- Ír áldás koncertfelvétel 15079
- „És míg újra találkozunk...” (Ír áldás) – Karanténkoncert 7683
- Tóth Árpád: Assisi Szent Ferenc himnusza 2925
- Farkas Ferenc: Rózsa madrigál 1672
- Farkas Ferenc: Hajnal-nóta 1011
- Horváth Márton Levente: O vos omnes 1227

A koncert legemlékezetesebb pillanatai közé tartozott a záró szám, melyet a régi tagokkal együtt énekeltünk. Megtiszteltetés volt, hogy sokan velünk ünnepeltek, osztoztak az örömeinkben.

Zádori Mária Kossuth-díjas énekművész, a Nemzet Művésze a következő üzenetben köszöntötte a kórust:

„Drága Yvette! Kedves 30 Évesek!

Hosszú utat tettem meg, amióta 1956-ban átléptem a nagykanizsai zeneiskola kapuját. Akkor még álmaimban sem szerepelt, hogy valaha pódiumra lépek.

Van felettünk egy nagy Rendező, aki tudja, kinek mit kell elvégeznie földi életében és ehhez mindig küld segítőt. Nekem akkor egy csodálatos énektanárnővel, Duci nénivel kellett megismerkednem, hogy elinduljak egy merőben más pályán, mint amit elterveztem.

Ez a pedagógusi vonal csodálatos módon nem szakadt meg Nagykanizsán, hiszen Szentendrei Zsuzsa néni az ő növendéke volt, aki továbbadta tudását legtehetségesebb tanítványának, aki nemcsak nagyszerű énekművész, de olyan pedagógus, aki immár 30 éve képes a zene szeretetét éltetni közösségekben. Amikor Nálátok jártam, mindig éreztem, hogy nem kötelességből jártok próbára, hanem fontos Nektek is az Yvette által kitűzött cél.

Ennek az áldozatos munkának számos siker és díj lett a jutalma.

Ezt tapasztaltam én is pályám során, a siker nem pottyán az ember ölébe, nagyon jó érzés megdolgozni érte. Yvette összekötő kapocs közöttünk, aki szerencsésen tudja továbbvinni Duci néni örökségét.

Kedves Kórus! Kívánunk Nektek még legalább 30 évet, hogy öregbítsétek városunk és annak világhírű zeneszerzőjének, Farkas Ferencnek zenei hagyatékát.

Legyen szerencsés, boldog új évek, szeressétek egymást és a zenét, amely gyógyítja a lelket!”

Zádori Mária hangversenyének

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA Díszoklevéllel ismerte el a kórus 30 éves tevékenységét.

A koncert utáni pohárköszöntőjében Dr. Horváth László, a kórus működését segítő Hang-a-dó Egyesület elnöke méltatta az elmúlt 30 évet. Köszönetet mondott Baráth Yvette-nek, aki 30 éve vezeti a kórust, a kórustagoknak, a támogatóknak.

Adjon erőt a további munkánkhoz Elek István köszöntője:

„...komolyan folytatjátok a gyakorlást, ami

nem jelenthet mást, mint hogy: szeretitek egymást, tisztelitek a műveket, alázattal álltok hozzá minden momentumhoz, ami egy-egy sikeres koncerthez vezet.

Ehhez az alázatos munkához kívánok sok sikeres koncertet - remélem együtt is, mert én már nagyon várom!...”

Elek István szaxofonművész

Hálásan köszönjük a közönség szeretetét, támogatását, mely meghatott mindannyiunkat!

A 30 év alatt kórusunk több eredményt elért és több elismerésben részesült:

- 1996: Fesztiválkórus (A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA minősítése)
- 2000: Hangversenykórus cum laude (KÓTA minősítés)

- 2004: Nemzetközi Arany minősítés (Garda- tó nemzetközi kórusverseny)
  - 2007: Zalai Prima Díj
  - 2008: Arany II. Nemzetközi minősítés, Ezüst medál Grazi Kórusolimpia verseny,
  - 2009: III. díj Kodály Zoltán Nemzeti Kórusverseny
  - 2015: Hangversenykórus (KÓTA minősítés)
  - 2019: ohridi Nemzetközi Kórusverseny kategóriánkban 2. helyezés, 2 különdíj
  - 3 CD lemez
- Nagykanizsa, 2022.01.03

Baráth Yvette
karnagy

A PÉCSI SZERÁFI KÓRUS KARÁCSONYI HANGVERSENYE DECEMBER 18-ÁN A FERENCES TEMPLOMBAN

Már kevesen vannak az öregek közül is, akik emlékeznek, a 40-es évek végén nemcsak a ferences szerzeteseket hurcolták el a barátok templomából, de az ott működő nagyszerű, Agócsy László vezette egyházi kórust is szét-szórták.

50 évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy 1999-ben Nagy Ernő, a Ciszterci Rend Pécsi Nagy Lajos Gimnáziumának tanára-karnagya a Collegium Seraphicum tagjaiból, majd tanítványai-

ból is Vass László rektor úr javaslatára újraélessze a kórust.

Volt néhány különlegessége ennek az adventi hangversenynek. Az első mindjárt az, hogy olyan egységesen, tisztán és csengő hangon énekelnek, mintha továbbra is együtt járnának a gimnázium még magasabb osztályába, s Nagy Ernő tanár úr hente több órában tanítaná őket. Pedig dolgozók ők is, és szabad idejüket áldozzák a szép éneklésért. Van köztük immár anyuka is, meg elfoglalt tanár. S akadt köztük, aki Pestről, Gödről, Szekszárdról, a Tab mellőli Érsekszőlősről, vagy éppen a Velencei-tó partjáról jött most újra el, egyedül tanulta meg az énekek nagy részét, hogy együtt dalolhasson a többiekkel.

A másik különlegesség az volt, hogy a pontosan kerek óra alatt a Tóth Árpád verset kivéve egyetlen prózai szó nem hangzott el. Nem terhelték a közönséget szerzők emlegetésével, mű- címeikkel, pláne nem szövegmagyarázatokkal. De minek is? Advent van, szóljon a zene egyedül a várakozásról.

A lélek várja az Úr érkezését. Minden más fontosságát veszti. És ilyenkor a szólisták kiléte sem fontos. Aki fölismeri valamilyiket, az tudja, ki énekel, aki nem, mit számít annak egy idegen név. Advent van. Csak annak a neve számít, akiről énekelünk, aki érkezében van.

És a harmadik. Az énekesek tudták, hogy a tanár úr gyengédkedik és fáradt. Talán a közönség is. De a lélek erősebb, mint a test. Éppen ezért a legnagyobb figyelemmel és szeretettel énekeltek. Kis mozdulataira, a szemsugár irányítására is odaadással reagáltak. A tanár úr régebben is belülről fakadóan szólaltatta meg a zenét. Mindig tudta, hogy a leírt hangjegyek mögött is létezik valami. "Csak amit a szív fölfoghat magába..."

Szép és megható este volt. És mintha angyal szállt volna végig, a padsorok fölött...

Tillai Aurél

BESZÁMOLÓ AZ EURÓPAI KÓRUSSZÖVETSÉG ÉVES KÖZGYŰLÉSÉRŐL

A 2021. november 19–20. között Lyonban tartott tisztújító és beszámoló közgyűlés a jelenlévők által képviselt 536 (ebből a KÓTA 26) és az online leadott 47 szavazat összesítésével megválasztotta a szövetség új elnökségét a következő három évre.

A testület új elnöke nagy szavazattöbbséggel Dermot O'Callaghan (Írország) lett. Gazdasági alelnök Martine Spanjers (Hollandia), művészeti alelnök Burak Onur Erdem (Törökország), harmadik alelnök Raul Talmar (Észtország). Ők négyen már korábban is részt vettek az elnökség munkájában.

Az újoncok között van a kelet-közép-európai régió két kiváló képviselője: a nagy tapasztalattal rendelkező Tamara Adamov Petijević (Szerbia) és a fiatal, dinamikus Silvija Pročkyte (Litvánia). Elnökségi tag lett továbbá a lyoni közgyűlés főszervezője, Côme Ferrand Cooper (Franciaország), a második generációs ECA-vezetőségi tag Marco Fornasier (Olaszország), valamint Josep Vila i Casañas (Spanyolország), Xavier Devillers és Jeroen Beckers (Belgium).

A közgyűlés nagyra értékelte a többszörösen újratervezett szlovéniai Europa Cantat fesztivál szervezői munkáját. Továbbra is elérhető az EC TV archívuma, mely rengeteg értékes zenei anyagot és beszélgetést tartalmaz. Néhány nap múlva a honlapra is felkerül a fesztivál csúcsműveit összefoglaló professzionális video-összeállítás, ezt is érdemes megtekinteni.

A közgyűlés megszavazta a tagsági díjak új rendszerét. Újraélesztették az eddig is gondos munkát végzett két könyvvizsgálót, Xell Montserrat't és Dominique Lechevalt.

Pozitív visszhangot keltett az aktív ifjúsági bizottság munkája. A Silvija Pročkyte által összefogott hétagú testület számos projektet indított el, többek közt páros interjúkat készítettek idős kórusénekesek vallomásaival. December 31-ig várják a jelentkezéseket az újonnan alakuló bizottságba (ld. alább).

Ismertették az európai és világszintű ifjúsági kórusok és zenekarok zenei karrierépítésre gyakorolt hatásairól készült felmérés eredményeit. A folyamatban lévő EPIC európai projekt egyik kézzelfogható eredménye egyébként a német ifjúsági kórus létrehozása volt.

Új szervezeti keretet kapott az ECA baráti köre – figyelemre-

méltó, hogy az eddigi tagoknak is újonnan kell regisztrálniuk a rendszerbe.

A partnerszervezetek sorában tájékoztatás hangzott el az IFCM részéről a World Choral Day (2021. december 12.) és a kórusművekre kiírt zeneszerzőverseny (határidő 2022. január 15. kapcsán. Részletesen lásd: <https://www.ifcm.net/>

A közgyűlést előkészítő tagsági nap keretében a kóruskultúra jövőjével kapcsolatos témák kerültek a középpontba: a különböző nemzetek kóruséletbe való bevonásának kérdései; a kóruséneklés mindenki számára elérhető, „normális” tevékenységként történő aktív pozicionálása; az etnikai és nemi hovatartozásra illetve a repertoárbeli preferenciákra egyaránt kiterjedő inklúzió valamint a különböző innovatív – főként összművészeti (oktatási területen interdiszciplináris) – megoldások beemelése a kórusmunkába.

Dátumok, események

- 2021. december 31-ig lehet jelentkezni az ECA újjáalakuló ifjúsági bizottságába, 27 év alatt a youthcommittee@europeanchoralassociation.org címen
  - 2022. június 25-27. Torino, nemzetközi karvezetőverseny
  - 2022. július 7-18. Svájc, Eurochoir
  - 2022. július 15-24. Vilnius, EC junior – regisztráció januártól
  - 2022. július 27-31. Utrecht, Leading Voices – regisztráció január 10-től. Nagy várakozás övezi ezt az első ízben megrendezésre kerülő szakmai programot, amely siker esetén az Europa Cantathoz hasonlóan rendszeres központi esemény lesz.
  - A KÓTA tagok kedvezményt kapnak.
  - 2022. augusztus 3-11. Vaison-la-Romaine, Choralies
  - 2022. ősze, Újvidék, ECA közgyűlés az Európa kulturális fővárosa projekthez kapcsolódóan. Felmerült a régióban működő karvezetők széles körű bevonása – az Újvidéki Színházzal vagy a nemrég létrejött szerb nemzeti karvezetőkórusossal közös zenei projekt keretében.
  - 2023. július 5-13. Ghent, EC junior
  - 2024 EC – vélhetőleg Dublin, ha nincs más jelentkező
- A közgyűlésen a KÓTA képviselőjében jelen volt, és a beszámolót készítette:

Pap Kinga Marjatta

Mit tanulhatunk a frankofón kórusoktól?

Az Európai Kóruszövetség közgyűlésére Lyonba látogató mintegy száz kulturális vezető és karvezető négy amatőr és professzionális együttest ismerhetett meg.

Egyedi stílus

A La Cigale de Lyon ifjúsági kórus 8-18 év közti tagjai (köztük mutálás előtt álló fiúk) zongorakíséretes művekből összeállított műsora francia szerzők művei mellett olyan – felnőtt nőikarnak is kihívást jelentő – darabokat is tartalmazott, mint Ola Gjeilo Tundrája. A fiatal együttes minden művet mozgásszínházi keretbe ágyazva mutatott be. A „koreográfia” szóra nem csak a hazai kórustagok közül kapják fel néhányan a fejüket: nemzetközi

versenyporondon is volt rá példa, hogy egy-egy kórustag mozdulatlanul énekelte végig a műsort, miközben mozgékonyabb társai megvalósították az eltervezett mozdulatsort.

Ez esetben azonban nem kényszerű kiegészítőként szerepelt, hanem főszerepet kapott a mozgás. A fiatal énekesek professzionális természetességgel simulnak bele a szinte önálló történetzálat, lírai jeleneteket megformáló, igen összetett mozdulatsorokba. Igaz, a kényesebb vokális megformálást igénylő részeknél bizonyára aránytalan nehézséget támasztott számukra a megformálandó hang ellenében ható, például guggoló tartás.

Az Anne-Marie Cabut által irányított, keleties egyenruhában fellépő együttes lenyűgöző látványt nyújtott – a hazai hallgatóban ugyanakkor felmerül a kérdés: ha ötven tizenéves ilyen koncentrátsággal tud mozgás közben, kísérettel énekelni, mekkora élmény lenne a cappella hallani a hangjukat.

A „zenei aperitif” második kórusélménye egy korosztállyal feljebb irányította a figyelmet: Laurence Faricier egyetemistákkal és fiatal felnőttekkel dolgozik a Chœur Cassiopée élen. A járványidőszak alatti kényszerű szünet után a kórus még maszkban is teljes átéléssel énekelte műsorát. Egy feszültségoldó popszám után összetett ritmikájú kortárs művek sora következett. A csapatát feszitelen stílusban is intenzíven kézben tartó karnagy többek közt Peter Anglea Jubilate Deo című művét vezényelte.

Repertoár és kölcsönös egymásra utaltság

Másnap egy professzionális és egy ifjúsági együttes műsorát hallhattuk a Nemzeti Zene- és Táncművészeti Főiskola (CNSMD) nagytermében. A műsor első felében ritkán hallható művek kerültek színpadra: Messiaen 12 énekesre írt ötrészes dalciklusát Jean-Yves Daniel-Lesur Énekek éneke c. műve követte. A kiemelkedő vokális kihívást jelentő művek átélt megszólaltatása a hivatásos énekeseket is próbára tette. Lenyűgöző vokális teljesítmények és ritkán hallható hangszínek (férfialt, női tenor) tették még összetettebbé a zenei élményt. Az egyhetes műhelymunka során elsajátított művek tételeit tíz karvezetőszakos hallgató egymást váltva vezényelte. A vezénylők sorából többen kiemelkedtek tehetségükkel, köztük egy észt Erasmus-ösztöndíjas fiatal karvezető, Nele Erastus.

A Spirito Ifjúsági Szimfonikus Énekkar Pascal Adoumbou és Tanguy Bouvet vezényletével Poulenc, Finney és Dallapiccola-művekkel brillírozott. A nagy létszámú, ambiciózus együttes nem szűkölködött a hang vivőerejében. Ritka érdekesség az is, amikor két egészen különböző alkatú fiatal karnagy közösen vezeti az együttest, folyamatosan váltogatva a szerepeket – amikor az egyik vezényel, a másik adja a hangot és így tovább.

Eszköztár és elegancia

Technikai szempontból az itthon is ismert sokszínűség jellemezte a karvezetőket: ki nyomtatott kottából, ki tabletről, megint más fejből vezényelte műsorát. Míg némelyik vezénylő határozott mozgáskultúrájával uralta az egész színpadot, addig a táncos kórus szinte önmagát vezényelte (hiszen az esetenként különböző irányban álló énekesek fizikailag sem láthatják a karvezetőt). Érdekes volt megfigyelni, hogy a Messiaen-előadás énekesei mindannyian saját hangvillával dolgoztak. A mű összetettsége folyamatában is több ponton megkövetelte a hangadást, illetve – ellenőrzést.

Túlhajtott vizualitásra koncentráló világunkban üdítő látvány volt az egyetemistakórus öltözéke: kék farmer és fekete póló zakóval (a lányokon is). A karvezető öltözéke komplementer módon egészítette ki az összképet: fekete hosszú ujjú csipkfelső kék farmerkabáttal és fekete szoknyával. A szlovéniai Europa Cantat fesztivál kórusvideóin egy másik mutató megoldást is megfigyelhettünk: a kórusban minden második énekes fekete, elegáns öltözetben, minden második makulátlan fehér pólóban és nadrágban lépett színpadra (fiúk-lányok egyaránt).

Pap Kinga Marjatta